

JEDIDUT

SUOMI-ISRAEL-YHDISTYSTEN LIITTO RY // 2 • 2026

KYBERTURVALLISUUDEN HUIPPUA ISRAELISTA

PITKITTYNUT YAPS-MATKA ISRAELIIN

EU:N SANKTIOT HERÄTTÄVÄT KYSYMYKSIÄ

- 3 Puheenjohtajan mietteitä
- 4 Israelilaisstartupit kyberturvallisuuden kärkeä
- 8 Kun leijona karjui
- 13 Jäsenyhdistykset ja tapahtumat
- 14 Jopa 50 000 marssi Israelin puolesta New Yorkissa
Risto Huvilan matkaraportti USA:sta
- 18 EU:n sanktiot israelilaisia järjestöjä vastaan perustuvat kyseenalaiseen dataan
- 21 Kirjallisuuskatsaus
• Kirjeenvaihtoa sodan keskellä
- 22 Uutiskimara

Kansikuva:

New Yorkissa järjestettiin toukokuun lopussa perinteinen Celebrate Israel -paraati, joka keräsi yli 50 000 osanottajaa.
© Perry Bindelglass

Julkaisija ja kustantaja:

Suomi-Israel-yhdistysten liitto ry
Finland-Israel Föreningarnas Förbund rf
www.suomi-israel.fi, jedidut@suomi-israel.fi

Toimitus: Faktapro Oy

Päätoimittaja: Kimmo Janas, 050 912 7332
kimmo.janas@faktapro.fi

Toimituskunta: Varpu Haavisto, Risto Huvila ja Ari Rusila

Ilmesty: 4 kertaa vuodessa; maalisk., kesä-, syys- ja joulukuussa, vuosikerta 30 euroa.

Ilmoituskoot ja hinnat (alv 0):

1/1 s: 148 x 210 mm tai 123 x 176	240 euroa
1/2 s: 60 x 176 mm tai 123 x 86 mm	150 euroa
1/4 s: 60 x 86 mm tai 123 x 37 mm	90 euroa
sisäkansi: 148 x 210 mm tai 123 x 176	265 euroa
takakansi: 123 x 153 mm	290 euroa

Painopaikka: KTMP Group Oy, Mustasaari

Taitto: Faktapro Oy

SSN-L 1235-8290, ISSN 1235-8290 (Painettu)
ISSN 1799-0742 (Verkkójulkaisu)

Suomi-Israel-yhdistysten liitto ry on puoluepoliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumattomien ystävyysyhdistysten liitto. Tätä linjaa seuraten Jedidut pyrkii lisäämään Israelin maan ja kansan tuntemusta sekä levittämään tietoa Israelin kulttuurista, historiasta ja yhteiskunnasta.

Verkkosivuilta www.suomi-israel.fi löytyy lisätietoa liitosta ja Israel-ystävyyteen liittyvästä toiminnasta. Suomi-Israel-yhdistysten liitto ry:n tilinumero on FI75 5710 5220 1183 18

Puheenjohtajan mietteitä

En muista aikaa, jolloin olisin ollut niin hämmentynyt, yllättyneet ja pettynyt Israeliin liittyviin tapahtumiin, kuin juhannusviikolla, jolloin presidentti **Donald Trumpin** Iran-diilin yksityiskohdat tulivat julkisuuteen. Ja aivan kuin niissä ei olisi ollut tarpeeksi, Trump latasi aivan uskomattomia loukkauksia Israelia ja pääministeri **Benjamin Netanyahu** kohtaan.

Jotkut selittävät Trumpin toimia ”strategian mestarin” siirtoina, joiden lopputulos ei ole vielä näkyvissä, mutta sanat, joilla Trump ryöpytti ja syytti Israelia G7-maiden huippukokouksen yhteydessä, saivat aikaan peruuttamatonta vahinkoa Israelille. Moni media taisi olla ensimmäistä kertaa samaa mieltä Trumpin kanssa, kun julkaisivat hänen Israel-kritiikkinsä, mikä valitettavasti kasvat-
taa Israel- ja juutalaisvihaa entisestään.

Osallistuin kesäkuun lopussa Latvian Riikassa pidettyyn Jerusalem Prayer Breakfast -tapahtumaan, jonka pääpuhujana oli Jerusalemin rukousaamiaislähteen toinen puheenjohtaja, entinen USA:n edustajainhuoneen jäsen **Michele Bachmann**, joka tavoitteli republikaanipuolueen presidenttiehdokkuutta 2012.

Bachmann on vuosien ajan tullut tunnetuksi voimakkaana Trumpin tukijana, mutta nyt hä-

nen puheenvuoronsa ”USA:n ja Israelin suhteiden muuttuva näköala”, kyseenalaisti presidentin toimet. Bachmannin mukaan Trump pisti Israelille käsiraudat Gazassa 2025 ja esti sitä viemästä operaatiotaan loppuun ja tuhoamasta Hamasin. Nyt Trump teki saman sekä Israelille että omalle armeijalleen, keskeyttämällä niiden operaatiot, ja hyväksyen tappion neuvottelupöydässä.

Bachmannin mukaan presidentti kulkee tällä hetkellä tietä, joka inhimillisestä näkökulmasta ei käy järkeen, ja syytti hämmäntävistä käänteistä Qatarista ja Trumpin lähimpiä neuvonantajia, mainiten presidentin väyn Jared Kushnerin. Joidenkin lähteiden mukaan toisella puolella, eli operaatioiden jatkamisen ja Israelin tukemisen kannalla, olisivat ulkoministeri **Marco Rubio** sekä sotaministeri **Pete Hegseth**. Lähiviikot kertovat, miten tilanne kehittyy.

Kesäkuun kahdessa viimeisessä Israel-studiossa käsittelin Lähi-idän hämmäntäviä käänteitä ensin 20.6. suurlähettiläs **Alpo Rusin** ja 27.6. Iran-asiantuntija **Bijan Reza Jahromin** kanssa.

Sain olla kesäkuun alkupuolella mukana luovuttamassa S-ryhmän johdolle **Sanna Haikala-Reyesin** lanseeraamaa adressia, jossa vaaditaan S-ryhmän Israel-boikotin lopettamista. Keskustelimme tuosta erikoisesta tapaamisesta Israel-studiossa 13.6. Sannan ja Israel-ystävyysoimikunnan puheenjohtajan **Kari Teittisen** kanssa. Kaikki Israel-studion jaksot ovat katsottavissa os. www.israelstudio.fi.

Näistä hämmäntävistä tapahtumista huolimatta toivotan kaikille lukijoillemme ja jäsenillemme rauhallista ja hyvää kesää.

Ja kuten Michele Bachmann kehotti: rukoillaan rauhaa Jerusalemiin!

Ps. lue mielenkiintoinen matkaraporttini USA:sta ss. 14-17.

Risto Huvila

Israelilaisstartupit kyberturvallisuuden kärjessä

Ariel Rusila

Israelilaiset startupit hallitsevat kyberturvallisuusalaa edustaen tuoreen raportin mukaan lähes puolta listan kolmestakymmenestä globaalista kärkiyrityksestä. Raportti korostaa myös Israelin johtavaa roolia seuraavan sukupolven kyberturvallisuus-startup-yritysten muokkaamisessa.

- Neljätoista israelilaista kyberturvallisuusyritystä on nimetty Rising in Cyber 2026 -raporttiin, mikä korostaa Israelin ylisuurta vaikutusvaltaa yhdessä globaalien teknologian nopeimmin kehittyvistä segmenteistä. Yhdysvaltalaisen riskipääomayhtiö Notable Capitalin ja Morgan Stanleyn yhteistyössä laatima vuosittainen lista nostaa esiin 30 lupaavinta yksityistä kyberturvallisuus-startup-yritystä noin 150:lle johtavien globaalien yritysten

tietoturvajohdajalle (CISO) ja vanhemmalle turvallisuusjohtajalle tehdyn kyselyn perusteella.

Mukana olleisiin israelilaisiin yrityksiin kuuluvat Cyera, Grip Security, Island, Noma Security, Oligo Security, Orca Security, Token Security, Torq, Beacon Security, Clover Security, Descoper, Echo Security, Terra Security ja Tonic AI. Lisäksi Runlayerin perustaja on israelilainen, mikä tarkoittaa, että israelilaiset yrittäjät muodostavat noin puolet tämän vuoden listalle valituista yrityksistä.

Raportti ilmestyy kyberturvallisuuden nopean muutoksen aikana, jota suurelta osin ohjaa tekoäly. Tekoäly sekä parantaa että monimutkaistaa yritysten puolustusta. Tietoturvajohdajat raportoivat, että tekoälyllä toimivat työkalut, kuten automaattinen penetraatiotestaus, uhkien havaitseminen ja tietoturvatointojen tehostaminen, auttavat kuumaan umpeen pitkäaikaisia osaamisvajeita ja parantamaan vasteaikaa. Käyttöönotto on kuitenkin paljon edellä tietoturvan kypsyttää.

Lähes 150 tietoturvajohdajalle tehdystä kyselyssä 71 % sanoi käyttävänsä jo tekoälyagentteja tuotantoympäristöissä, kun taas vain 11 % uskoo, että heillä on kypsät työkalut näiden työkuormien suojaamiseksi. Tämä

kasvava kuilu on nousemassa yhdeksi kiireellisimmistä haasteista yritysturvallisuudessa, erityisesti tekoälyagenttien laajentuessa identiteettijärjestelmiin, sovelluksiin ja pilviympäristöihin.

Raportissa korostetaan myös alan vahvaa makrotaloudellista momentumia. IDC:n mukaan maailmanlaajuisen kyberturvallisuusmarkkinoiden odotetaan kasvavan 153 miljardista dollarista vuonna 2025 jopa 255 miljardiin dollariin vuoteen 2029 mennessä, mitä vauhdittavat yritysten kasvavat menot pilviturvallisuuteen, identiteettin ja pääsynhallintaan (IAM) sekä sovellusten suojaukseen. Laajemmasta taloudellisesta epävarmuudesta huolimatta kyberturvallisuus on edelleen yksi yritysohjelmistojen kestävimmistä segmenteistä.

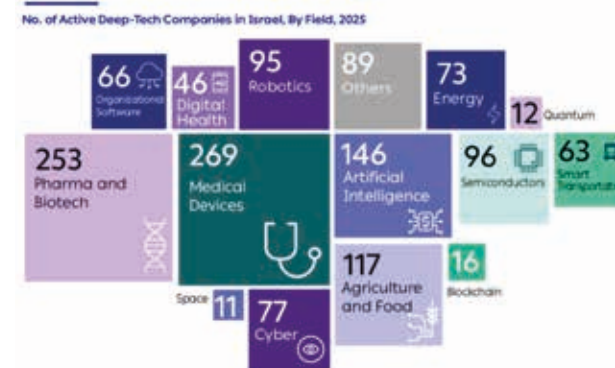
Pääomavirrat heijastavat tätä kiihtymistä. Varhaisen vaiheen rahoitus, erityisesti A- ja B-sarjan rahoituskierrokset, muodostivat yli puolet vuonna 2025 kyberturvallisuusalan startup-yrityksiin investoiduista 10 miljardista dollarista. Sijoittajat kohdistavat yhä enemmän varoja tekoälyyn perustuviin yrityksiin, jotka keskittyvät uusien työkuormien turvaamiseen, mukaan lukien 7AI, Adaptive ja Exaforce.

Samaan aikaan toimiala on

käynnissä nopeaa konsolidoitumista. Suuret yritysosot viestivät siirtymisestä kohti alustapohjaisia tietoturvaratkaisuja. Viimeaikaisiin kaappoihin kuuluvat Ciscon Astrixin hankinta, Palo Alto Networksin Koin ja CyberArkin hankinta sekä ServiceNow'n Armisin hankinta. Googlen tekemä Wiz-yrityskauppa, jonka arvo oli 32 miljardia dollaria, korosti entisestään pilvitietoturvan strategista arvoa, ja julkiset toimijat, kuten CrowdStrike, menestyvät edelleen laajempia ohjelmistomarkkinoita paremmin.

Raportin keskeinen teema on identiteetin ja pääsynhallinnan kasvava hallitsevuus tekoälyaikakauden keskeisenä tietoturvaasteena. Noin 20 % tietoturvajohdajista mainitsee tekoälypohjaisten identiteettien ja käyttöoikeuksien hallinnan suurimpana lähiajan huolenaiheenaan, koska autonomiset agentit toimivat yhä enemmän käyttäjien ja järjestelmien puolesta.

Lopulta Rising in Cyber 2026 kuvaa markkinoita, joita määrittelevät kaksi voimaa: nopea tekoälypohjainen innovaatio ja kasvava systeminen riski. Kun sekä hyökkääjät että puolustajat ottavat tekoälyn käyttöön laajamittaisesti, tietoturvajohdajien on pakko miettiä

uudelleen paitsi työkaluun, myös koko yritystietoturvan arkkitehtuuria.

Startup kehitystrendejä vuosina 2022–2026 Israelin startup-ekosysteemi vuosina 2022–2026 on osoittanut uskomatonta resilienssiä, sillä se onnistui houkuttelemaan valtavia sijoituksia ja saavuttamaan ennätyksellisiä yrityskauppoja vaikeassakin tilanteessa. Kyberturvallisuus ja tekoäly ovat maailmanluokan vahvuuksia.

Toimialojen painopisteistä kyberturvallisuus ja tekoäly hallitsevat sijoituksia, ja niihin keskittyvä deep tech -ala on yhä tärkeämpi. Kyberturvallisuus on ylivoimaisesti suurin sijoituskohde, joka keräsi 48,1 miljardia dollaria vuonna 2025, eli 43 % kaikesta pääomasta.

Israel houkuttelee yli 20 % maailmanlaajuisista kyberturvallisuussijoituksista. Erityisesti generatiivinen tekoäly nousi

esiin, ja se keräsi 2,75 miljardia dollaria 60 eri kaupassa vuonna 2025.

Deep tech: Israel vahvistaa asemaansa merkittävänä deep tech -keskuksena USA:n jälkeen. Arviolta 1 500 deep tech -yritystä toimii maassa, joiden yhteenlaskettu arvo on ylittänyt 178 miljardia dollaria. Deep tech (suomeksi usein syvä teknologia tai perustavanlaatuinen teknologia) tarkoittaa yrityksiä ja innovaatioita, jotka perustuvat merkittäviin tieteellisiin tai teknisiin läpimurtoihin eivätkä niinkään olemassa olevan teknologian uusiin sovelluksiin (kuten perinteiset ”startupit” usein tekevät). Israelin startup-ekosysteemi tunnetaan perinteisesti kyvykkyydestään ns. ”cyber” ja ”software” -puolella. Deep tech on kuitenkin yhä tärkeämpi siksi, että se luo korkeampaa lisäarvoa: Deep tech -yritykset ratkaisevat fyysisen

► maailman ongelmia (terveys, energia, turvallisuus, tuotanto), jotka ovat usein arvokkaampia kuin pelkät ohjelmistoratkaisut. Israelilla on vahva tiedeperusta (Technion, Weizmann-instituutti, Tel Avivin yliopisto), mikä antaa sille etulyöntiaseman deep tech -aloilla.

Yrityskauppojen (Exits) osalta vuosi 2025 oli ennätysellinen erityisesti suurten yrityskauppojen ansiosta, mikä korostaa israelilaisten startupien kypsyttää ja arvoa.: Vuotta hallitsi kaksi valtavaa kauppaa: Googlen 32 miljardin dollarin osto Wizistä ja Palo Alto Networksin 25 miljardin dollarin osto CyberArkista. Nämä kaksi kauppaa muodostivat 98 % israelilaisten yrityskauppojen kokonaisarvosta vuonna 2025. Wizin kauppa oli suurin israelilaisen startupin osto koskaan.

Rahoituksen vahva elpyminen: Sijoitukset israelilaisiin teknologiayrityksiin kasvoivat merkittävästi vuonna 2025, yhteensä 11 miljardia dollaria, mikä on 14 % enemmän kuin vuonna 2024. Erityisesti vuoden 2025 viimeinen neljännes oli vahvin rahoituskausi sitten vuoden 2022 alun. Myös pääomasijoitusrahasat ovat elyneet; vuonna 2025 perustettiin 47 uutta rahastoa, mikä on yli kaksinkertainen määrä edellisvuoteen verrattuna. Uusien teknologiayritysten perustamisessa yli vuosikymmenen jatkunut lasku kääntyi nousuun vuonna 2025. Arviolta 750–800 uutta

yritystä perustettiin, mikä on enemmän kuin noin 700 yritystä vuonna 2024. Huolestuttavana muutoksena on havaittu, että yhä harvempi startup rekisteröityy Israeliin, ja monet valitsevat sen sijaan USA:n. Vuonna 2022 74 % uusista startupeista rekisteröitiin Israeliin. Vuonna 2024 tämä luku oli pudonnut vain 50 %:iin. Vuonna 2025 tilanne parani hieman, ja 52 % rekisteröitiin Israeliin.

Alueellisuus

Tel Avivin metropolialue (Gush Dan, mukaan lukien Herzliya, Ramat Gan) on ylivoimainen kansallinen startup -keskittymä muodostaen kodin 69%:lle maan startupeista (noin 2,859 yritystä) ja 88%:lle yksisarvisista. Maailmanlaajuisesti 7. sijalla. Aloina kyberturvallisuus, tekoäly, ohjelmistot, fintech, liikkuvuusteknologia. Tel Avivin alue ei ole ainoastaan Israelin, vaan koko Lähi-idän merkittävin startup-ekosysteemi. Sen vahvuus perustuu tiheään startup- ja sijoittajaverkostoon, edistyneeseen infrastruktuuriin ja korkeaan kansainväliseen tunnettuuteen. Alueella toimii yli 180 monikansallista tutkimus- ja kehityskeskusta, ja sen kyvykkyys ulottuu ohjelmistoihin aina syvää teknologiaa (deep tech) vaativiin aloihin, kuten tekoälyn ja kvanttilaskentaan. Vaikka kaupunki on yhä hallitseva, korkeat elinkustannukset ja kova kilpailu osaajista ajavat yrityksiä etsimään vaihtoehtoja.

Tel Avivin startup-ekosysteemi sijoittui neljänneksi maailmanlaajuisesti Startup Genomen vuoden 2025 globaalissa startup-ekosysteimiraportissa, Piilaakson, New York Cityn ja Lontoon jälkeen. Asukasta kohden laskettuna Israelin mittarit kuitenkin ohittavat suuremmat keskuksat: se johtaa maailmanlaajuisesti noin 5,6 yksisarvesten yrityksellä miljoonaa asukasta kohden vuonna 2025.

Viime vuosina on nähty vahvaa poliittista ja kaupallista tahtoa teknologiatoiminnan hajauttamiseksi pois keskusalueelta, mikä on synnyttänyt uusia merkittäviä keskittymiä. Muita alueellisia keskittymiä ovat seuraavat: **Haifa on pohjoisen teknologiakeskus:** Noin 6% monikansallisten yritysten tutkimus- ja kehityskeskuksista. Puolijohdeteollisuus (Intel), kyberturvallisuus, bioteknologia ja avaruusteknologia. Matam-teknologiapiisto on keskeinen toimija. **Jerusalem:** Kasvava teknologiakeskittymä. Noin 1% monikansallisten yritysten tutkimus- ja kehityskeskuksista, mutta 2. suurin ekosysteemi kansallisesti. Bioteknologia, lääketieteellinen laite- ja terveysteknologia, tekoäly ja kvanttitekknologia. Har Hotzvim -teknologiapiisto on merkittävä. Galilea (Yokneam, Tzemaeh, Kiryat Shmona) hajauttamisen kärkialue, jossa on noin 4% tutkimus- ja kehityskeskuksista. Kehittyneet valvintat, puolijohdekomponen-

tit (esim. NVIDIA/JetForse), maatalousteknologia, drone- ja robottitekknologia. **Beersheba on etelän teknologiakeskus:** Noin 1% tutkimus- ja kehityskeskuksista. Kyberturvallisuuden eteläinen linnoitus: IDF:n sotilastiedustelun yksiköiden (kuten 8200) sijoittuminen Beershebaan on luonut pohjan vahvalle kyberturvallisuusklusterille. Kaupunki houkuttelee nyt sekä suuria kansainvälisiä yrityksiä että ketteriä startup-pyrityksiä, jotka hyödyntävät paikallista osaamista ja yliopistoyhteistyötä.

Epilogi ja sivuhuomautus

Israelin puolustusvoimien jatkuvat turvallisuusuhkat

painottavat innovaatioita, ja tämä juurruttaa kyberturvallisuuden, data-analyysin ja järjestelmäteknikan taitoja, jotka siirtyvät suoraan siviilialan huipputeknologia-sektoreille muodostaen keskeisen inhimillisen pääoman putken. Israelin puolustusvoimien eliittiyksiköt, kuten yksikkö 8200 ja Talpiot, valitsevat parhaat osaajat soveltuvuustestien, opintomenestysten ja ongelmanratkaisukykyjen perusteella keskittäen poikkeuksellisen lahjakkuuden teknologiaintensiivisiin rooleihin.

Israel on osoittanut pienemmän maan kykenevän tieteellisiin huippusaavutuksiin globaalilla tasolla, tieteen ja osaamisen esimerkille kaupallistamiseen ja luomaan tätä tukevan tehok-

kaan ekosysteemin länsimaistyypiseen demokraattiseen yhteiskuntaan. Tässä mielessä itsestäni tuntuu epäloogiselta länsimaisten poliittikkojen ja muiden yhteisöjen ajautuminen vaatimaan Israelin akateemista ja muutakin boikottia ja sanktioita islamistisen, antisemitistisen terroristijärjestöjen luoman BDS-liikkeen kautta. Mielestäni hyveposeeraajien tulisi valita viiteryhmänsä paremmin ja enemmän länsimaissa yleisten arvojen pohjalta. Nähdäkseni suomalaistenkin etu olisi, jos maamme julkisyhteisöt, elinkeinoelämä ja luovat ihmiset pyrkisivät maksimoimaan monipuolisen yhteistyön Israelin kanssa.

IDF / TALPIOT -ohjelma

Talpiot (tunnetaan myös nimellä Talpiot-ohjelma) on Israelin puolustusvoimien (IDF) arvostetuimpia yksiköitä, se on teknologinen ajatushautomo, jonka tehtävänä on säilyttää Israelin strateginen teknologiaetu muihin maihin nähden.

- Yksikön tavoitteena on kehittää eliittijohtajia, jotka hallitsevat sekä huipputasoa tiedettä että sotilastaktiikkaa.
- Talpiotin kadetit koulutetaan "ajatteleviksi koneiksi". Heistä koulutetaan ongelmanratkaisijoita, jotka pystyvät luomaan täysin uusia teknologisia ratkaisuja.
- Joka vuosi vain noin 50-60 huippulupaavaa nuorta noin 10 000 hakijan joukosta valitaan mukaan. Hakijoilla on oltava poikkeukselliset kyvyt fysiikassa, matematiikassa ja tietotekniikassa, mutta arvostetaan myös kykyä tiimityöhön ja johtajuuteen.
- Talpiot-sotilas sitoutuu palvelukseen yhteensä yhdeksi tai kymmeneksi vuodeksi. Heidän koulutuksensa on intensiivinen yhdistelmä akateemista ja kenttäkoulutusta.
- Kadetit suorittavat fysiikan, matematiikan tai tietojenkäsittelytieteen kandidaatin tutkinnon Jerusalemin Heprealaisessa yliopistossa. Opintojen ohessa he käyvät läpi kaikkien aselajien (jalkaväki, panssari, tykistö, ilmavoimat, laivasto) peruskoulutuksen saadakseen syvällistä ymmärrystä kentän tarpeista.

Kun leijona karjui

Sanna Haikala-Reyes

Kello on puoli kolme yöllä, kun kännykkäni alkaa yhtäkkiä ”huutaa.” Kutsun sitä ”huutamiseksi”, sillä en osaa oikein muulla sanalla kuvailla sitä kovaa ja intensiivistä ääntä. Se ei ole kuin herätyskellon ääni, vaan todella veret seisauttava hälytys, jota on mahdotonta olla huomioimatta.

- Samalla puhelimeni näytölle ilmestyy tiedote neljällä eri kielellä: hepreaksi, englanniksi, arabiaksi ja venäjäksi. ”Hälytyksiä odotetaan muutaman minuutin kuluttua. Etsi paras suoja lähelläsi. Hälytyksen tullessa mene suojattuun tilaan, kunnes toisin ilmoitetaan.” Kyseessä on ennakkovaroitus, jonka merkitys on karu – meitä kohti on tulossa ohjuksia.

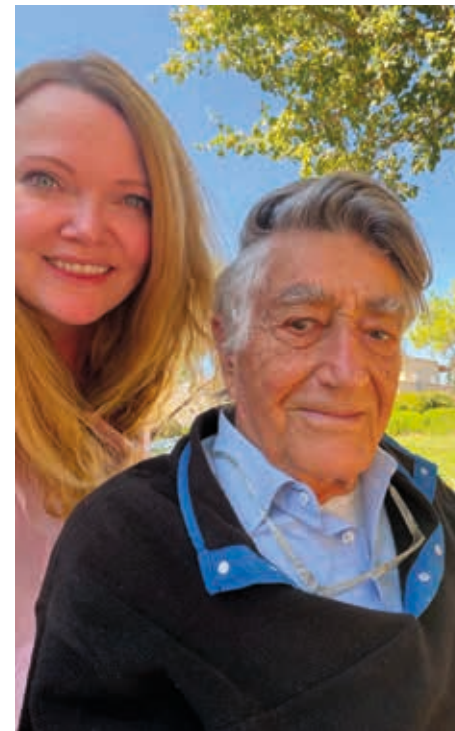
Herään tähän varoitusääneen säpsähtäen täydestä unesta, puen sydän pamppaillen hupparin päälleni ja jään odottamaan. Joskus ennakkohälytys ei johda mihinkään, sillä jotkut ohjukset jäävät matkalle, ja joidenkin lopullinen lentorata ei osukaan aivan meidän alueellemme. Tällä ker-

taa se skenaario jää toiveajatteluksi, sillä reilun 5 minuutin päästä alkaa ilmahälytyssireeni soida ulkona. Kylän kovaäänisistä kuuluu hepreankielinen kuulutus. Otan kännykkäni ja silmälasit käteeni ja nousen sängystäni. En ehdi ottaa montaa askelta, kun kuulen jo ystäväni **Hagarin** koputuksen huoneeni ovella: ”Sanna, tule, mennään!” Kiirehdin unisena kohti perheen alakerrassa sijaitsevaa ”mama” eli turvahuonetta, jossa etsiydyn omalle paikalleni istumaan.

Olen niin uninen ja jo tottunut näihin yöllisiin herätyksiin, että en enää juurikaan reagoi ulkoa kuuluviin jysähdyksiin. Odotan vain, koska saamme kännyköihimme ilmoituksen, että tilanne on ohi ja voimme palata nukkumaan.

Nukun muutaman tunnin kevyttä koiranunta, kunnes tulee uusi hälytys, ja koko yöllinen episodi

▼ Israelin Suomen suurlähettiläs 1990-1994, Yosef Ha-seen kävi vierailulla.

toistuu. Siinä vaiheessa ulkona on jo valoisaa, ja toivotamme toisillemme turvahuoneeseen koontuessamme ”boker tov”, huomenta.

Isoäiti **Dalia** kiirehtii sisään viimeisenä, ennen kuin isoisä **Yosi** sulkee turvahuoneen teräsoven vaimonsa perässä, ja ojentaa minulle ison vaalean-punaisen mukin maitokahvia. Olen varma, että kahvi ei ole koskaan maistunut yhtä hyvältä, kuin juuri sillä hetkellä.

Kaikki muuttui

Olin saapunut viikkoja aikaisemmin Israeliin YAPS ry:n fact-finding-matkalle, jonka jälkeen minulla oli ollut tarkoitus viettää vielä yksi lisäviikko Israelissa tapaamisten ja ystäväni luona vierailun merkeissä. Kaikki muuttui kuitenkin lauantai-aamuna 28. helmikuuta, kun Israel ja Yhdysvallat hyökkäsivät Iraniin. Israelissa sota nimettiin Operaatio Karjuvaksi Leijonaksi.

Olin sodan alkaessa Jerusalemissa, jossa tarkoitukseni oli viipyä vielä vuorokauden verran, ennen kuin siirtyisin ystäväperheeni luokse Galileaan, mutta aamukahdeksalta kaikkialla Israelissa soinit ilmahälytyssireeni merkinä sodan alkamisesta sekoitti täysin kaikki ennalta tehdyt suunnitelmani ja aikatauluni. Ensin ilmatila suljettiin kokonaan, ja sen jälkeen lentoni peruttiin yksi toisensa jälkeen jatkuvien ohjusiskujen tähden, joten 16 päivän matka venähtikin lopulta kuudeksi viikoksi.

Päädyin siirtymään Jerusalemissa Galileaan vain tunteja sodan alkamisen jälkeen, kun vanha ystäväni ilmoitti tulevaisuuden hakemaan minut välittömästi pääkaupungissa sijaitsevalta hotellista vieraiden ihmisten keskeltä Pohjois-Israeliin minulle ennestään tuttuun kotiin ja perheeseen.

Olin tästä äärettömän helpottunut ja kiitollinen, sillä en koskaan ennen ollut kokenut sotaa, ja juuri tällaisella hetkellä en halunnut olla yksin. Muistan edelleen, kuinka ystäväni ajoi kylmän rauhallisena mutta vauhdilla läpi aution Jerusalemin ja pitkin tyhjää valtatieä takaisin Galileaan, kun itse yritin vielä käsittää, mitä oikein oli tapahtumassa. Tilanne tuntui täysin epätodelliselta, lähes unenomaiselta.

► Edellisenä päivänä paikalliset olivat arvelleet, että Jerusalemin olisi turvallisin paikka sodan alkamiseksi. ”Ei Iran pommittanut Jerusalemiä,” minulle sanottiin. Tämä luulo osoittautui vääräksi heti, kun juoksin koko seuraavan aamun edestakaisin hotellihuoneeni ja pommisuojaajan väliä ilmahälytysten soidessa. Myös se arvio, että Galilea pysyisi Keski-Israeliä rauhallisempana osoittautui vääräksi, kun Hizbollah puolitoista vuorokautta myöhemmin liittyi sotaan ja alkoi ampuu drooneja ja raketteja Libanonista eri puolille pohjoista.

"Ze boom shelanu"

Ehkä vaikeinta oli tottua sodan äänimaailmaan, joka piti stressi- ja adrenaliinitasot korkeina ensimmäisestä aamusta lähtien. Lähes apokalyptiselta kuulostaneen ilmahälytyssireenin lisäksi en ollut myöskään koskaan ennen kuullut, miltä ilmatorjuntaohjusten laukaisu kuulostaa. ”Ensin kuuluu sihahdus, sitten kuuluu pamahdus”, selostin havaintojani puolisololleni. Torjuntapatteristo oli niin lähellä, että kuulosti, kuin torjuntaohjukset olisi laukaistu aivan talon takapihalta. Joskus pamahdukset kuuluivat lähempää, joskus kauempaa. Aluksi ammuttiin alas Iranin ohjuksia, myöhem-

min myös Hizbollahin raketteja. Ohjusten torjunnasta aiheutuneita sirpaleita putosi joskus meidän kyläämme, mutta täysosumilta vältyimme.

Äänimaailman seuraava aste odotti Libanonin rajalla, jossa vierailin muuttamaan otteeseen tutustumassa rajaseudun tilanteeseen. Katsellessamme rajan yli Libanonin puolelle lähellä Kiryat Shmonan kaupunkia, kuulumme vuoroin syviä kumahuksia ja räjähdysä, ja vuoroin tykistötulesta aiheutuneita kovia pamauksia, jotka säikäyttivät minua voimakkuudellaan enemmän, kuin Libanonista kantautuneet täysimittaiset sotatoimet. Yksi sodan aikana minulle usein toistettu hepreankielinen lause tulee varmasti ikuisesti pysymään muistissani: ”ze boom shelanu,” eli pamaus, ”boom”, oli omien (IDF:n) toimien aiheuttama pamahdus. Sitä ei tarvinnut säikkyä. Mutta totta puhuakseni en koskaan oppinut täysin erottamaan, mikä pamahdus oli ”shelanu”, meidän, ja mikä oli ”lo shelanu,” eli vihollisen ammuksen aiheuttama räjähdys.

Nukahdin öisin Israelin ilmavoimien ylilennoista kuuluneeseen jyrinään niiden suunnatessa kohti Irania. Se ääni oli niin mahtipontinen, että se sai talon kiviseinät väriseään.

Adrenaliinisyyksiä

Äänimaailman lisäksi sota-ajan Israelissa oli totuttava muuhinkin haasteisiin. Esimerkiksi suihkussa käynti oli aina yksi jännitysmomenteista. Iranin ohjusten kanssa pystyin kilpailemaan, sillä ennakkoarvio antoi ruhtinaallisesti (yleensä noin 5-7 minuuttia) etumatkaa. Opin kylpyhuoneessa sijaitsemaan vaatteeni strategisesti, jotta pystyisin pukemaan ne kiireellä päälleni mahdollisen ennakkovaroituksen tullessa. Hizbollahin kanssa oli turha kilpailla, sillä silloin kyse oli sekuntipelistä.

Iltaisin emme toivottaneet toisillemme perinteisesti ”laila tov” (hyvää yötä), vaan ”laila sheket”, hiljaista yötä. Meillä oli myös iltaisin perheen teinien kanssa leikkimielinen tapa, kun löimme ennen nukkumaanmenoa vetoa viiden shekelin panoksella, kuinka monta hälytystä yön aikana tulisi.

Vaikka huumori kulki mukana, stressitasot pysyivät silti korkeina. En ollut koskaan elämässäni

▲ Kallistisen ohjuksen tuhoja Aradin kaupungissa

aikaisemmin kokenut sellaisia adrenaliinisyyksiä. Joka ikinen ennakkohälytys sai pulssin nousemaan ja joka ikinen sireeni sai hengen salpautumaan, koska tiesin, että meitä kohti on taas lentämässä ohjuksia, jotka kantoivat satoja kiloja räjähteitä mukanaan. Jatkuva valmiustilassa oleminen piti koko hermoston jännityksessä. Muistan, kun keran ruokakaupassa ollessamme hälytykset alkoivat soida kaikkien asiakkaiden puhelimissa samanaikaisesti. Meillä kaikilla oli pienen hetken aivan sama säikähtänyt katse silmissä. ”Nyt kö taas.” Päädyimme lähellä lihatiskiä sijainneeseen kaupan omaan väestönsuojaan.

Läheltäpiti-tilanteita

Pyrin tilanteesta huolimatta näkemään ja kokemaan niin paljon kuin mahdollista. Aina, kun minulle ehdotettiin retkeä jonnekin, lähdin mielelläni. Tiesin, että jos linnoittaudun perheen turvahuoneeseen, en näe enkä opi paljoakaan. Niinpä kiersin yhden ystäväni kanssa eri puolilla Galileaa sekä Golanin, ja kävimme jopa Negevissä asti. ►

◀ Iranin ohjushyökkäyksen loppumista odotettiin perheen turvahuoneessa monet kerrat.

► Pari kertaa jouduimme keskelle Hizbollahin hyökkäystä. Ajoimme yhtenä päivänä kilpaa takana räjähtävien rakettien kanssa. Nahariyan lähellä näin pelottavan läheltä, kuinka torjuntaohjus pudotti Libanonista lentäneen droonin viereiselle rannalle, vain muutaman sadan metrin päähän meistä. En ikinä tule unohtamaan sitä seurannutta matalalta kuulunutta pamausta, ja kuinka syöksyin maahan yrittäen suojautua edes vähän. Hetkeä myöhemmin sotilaspoliisit kävivät hakemassa ammutun romun rannalta pois. Käteni tärisivät vielä pitkään tilanteen mentyä ohi.

Jordanian rajalla puolestaan todistin taivasalla Iranin ballistisen ohjuksen alas ampumista, kun meillä ei ollut pommisuojaajaa lähettyvillä. Samana iltana ajaessamme takaisin kohti pohjoista alkoi puolestaan Hizbollahin laajamittainen hyökkäys. Pimeällä taivaalla valot välkkyivät kuin salamat, ja katsoin auton ikkunasta, kuinka edessämme valopallot syöksyivät ylös ja alas. Saman näyn todistin myöhemmin myös ystäväperheeni kodin pihassa. Aradissa vierailimme viikko sen jälkeen, kun ballistinen ohjus oli aiheuttanut valtavat tuhot kokonaiselle naapurustolle. Oli uskomatonta nähdä, minkälaista jälkeä ohjus oli saanut aikaan.

Vielä viimeisenä päivänäni Israelissa kesken automatkan Iranin rypälepommi räjähti yllämme lähellä Haifaa. Siinä vaiheessa, kun taivaalta kuului massiivinen räjähdys, ei voinut tehdä mitään muuta, kuin sulkea silmänsä ja toivoa parasta.

Mihinkään näihin vaaratilanteisiin en yrittänyt tarkoituksella hakeutua, mutta niiden kautta opin, miten pelottavaa tavallisen israelilaisen arki voi olla, erityisesti Galileassa, jossa olimme välillä samanaikaisesti Iranin ja Hizbollahin ristitulessa. Hizbollahin iskulta ei ollut välttämättä juuri lainkaan aikaa suojautumiseen, ja parhaimmillaankin aikaa oli vain muutama kymmenen sekuntia. Jos sillä hetkellä ei ollut aivan pommisuojaajan vieressä, oli hyvin vähän tehtävissä.

Suomi sydämessä

Yksi sota-aikani kohokohtia oli tavata Israelin entinen Suomen suurlähettiläs **Yosef Haseen**, kun hän

tuli tapaamaan minua ystäväperheeni kotikylään.

Hän kertoi, kuinka Suomi oli jäänyt aivan erityisellä tavalla hänen sydämeensä, ja yhteydet Suomeen olivat edelleen läheiset. Olin vaikuttunut hänen kertomuksistaan hänen diplomaattivuosiltaan, ja pitkä keskustelumme olisi varmasti jatkunut vielä tuntikausia, ellei Iranin ohjusisku olisi ajanut meitä kesken kaiken turvahuoneeseen.

Valtava kiitollisuuden tunne

Kun viimein pääsin 3,5 viikkoa alkuperäisestä aikataulusta myöhässä lähtemään Israelista kotimatkalle, jouduin vielä Ben-Gurionin lentokentällä kahdesti pommisuojaan, kun Iran alkoi ampua ohjuksia ollessani menossa lähtöselvitykseen.

Näistä kahdesta lähes peräkkäisestä ohjushyökkäyksestä johtuen lentoni myöhästyi, ja jännitin sen onnistumista viimeiseen asti. En ole koskaan aiemmin kokenut niin hermoja raastavaa kotimatkan alkua, sillä vielä lentokoneessa istuessani tiesin, että seuraava ohjus saattaa tulla koska tahansa.

Vasta yöllisen Välimeren yllä aloin pikku hiljaa ymmärtää, että Iranin ohjukset eivät enää uhkaa minua. 31 sotapäivän jälkeen olin viimein erikoislennolla matkalla Ateenaan. Minun sotani oli vihdoinkin päättynyt, mutta leijona jatkui karjummistaan vielä jonkin aikaa, sillä tulitauko Iranin kanssa alkoi vasta noin 9 päivää myöhemmin. Sota Hizbollahin kanssa jatkuu edelleen tätä kirjoittaessani. Galileassa todellista tulitaukoa ei siis ole ollut.

Vaikka kokemukseni saattaa kuulostaa hyvin pelottavalta, minulle jäi siitä päällimmäisenä tunteena valtava kiitollisuus. Tämä oli se puoli Israelista, jota en ollut aiemmin omakohtaisesti kokenut, mutta joka kuitenkin oli niin tärkeää kokea, jotta voisin toimia israelilaisten, erityisesti Galilean lasten äänenä ja epävirallisena lähettiläänä Suomessa.

En palannut Suomeen ihan samana ihmisenä, kuin olin lähtenyt, mutta niin ei ollut tarkoitettukaan.

Jäsenyhdistykset ja tapahtumat

• **Espoon Suomi-Israel yhdistys ry**
espoo@suomi-israel.fi
www.espoo-israel.fi

• **Haminan seudun Suomi-Israel yhdistys ry**
hamina@suomi-israel.fi
www.suomi-israel.fi/hamina

• **Helsingin Suomi-Israel yhdistys ry – Föreningen Finland-Israel i Helsingfors rf**
helsinki@suomi-israel.fi
www.suomi-israel.fi/helsinki

• **Jyväskylän/Keski-Suomen Suomi-Israel yhdistys ry**
jyvasky@suomi-israel.fi
www.suomi-israel.fi/jyvasky

• **Pohjois-Karjalan Suomi-Israel yhdistys ry**
pohjois-karjala@suomi-israel.fi
www.suomi-israel.fi/pohjois-karjala

• **Tampereen Suomi-Israel yhdistys ry – Föreningen Finland-Israel i Tammerfors rf**
tampere@suomi-israel.fi
www.suomi-israel.fi/tampere

• **Turun seudun Suomi-Israel yhdistys ry – Åboregionens Finland-Israel Förening rf**
turku@suomi-israel.fi
www.suomi-israel.fi/turku

• **Vantaan Suomi-Israel yhdistys ry**
vantaa@suomi-israel.fi
www.suomi-israel.fi/vantaa

• **YAPS ry**
yaps@yaps.fi
www.yaps.fi

Tue Israelia ja liity Suomi-Israel -yhteisön jäseneksi os.
www.suomi-israel.fi/yhteydenotto

Suomi-Israel-Yhdistysten Liitto ry:n hallitus

Puheenjohtajisto

Risto Huvila, pj. (Espoo) risto@truman.fi
Varpu Haavisto, varapj. (YAPS)

Jäsenet:

Sam Weintraub (rahastonhoitaja, Espoo, 2026-2028), varalla Antti Kruus, Juhani Korjula (Hamina, 2025-2027), varalla Jaana Takala, Aleksandra Ahlgren (Helsinki, 2025-2027), varalla Raija Heikkurinen, Arto Myllärinen (Helsinki 2025-2027), varalla Matti Holli, Hannu Taipale (Jyväskylä, 2026-2028), Tiina Huotari (Pohjois-Karjala, 2025-2027), Markku Ylipää (Tampere, 2025-2027), varalla Markku Hernesniemi, Joel Hasan (Turku, 2026-2029), varalla Santeri Pessi, Elias Järvinen (sihteeri, Turku, 2025-2027), varalla Teija Saarikoski, Tiina Sinkkonen (Vantaa, 2026-2028), varalla Päivi Moilanen

**Liiton YouTube-kanavalla
on uusia videoita:
<https://www.youtube.com/@suomi-israel>**

Jopa 50 000 marssi Israelin puolesta New Yorkissa

Risto Huvilan matkaraportti USA:sta

Liiton puheenjohtaja Risto Huvila vieraili Yhdysvalloissa 27.5–3.6. ja osallistui mm. New Yorkissa 31.5. pidetylle Israel-marssille sekä Jerusalemin Post -lehden konferenssiin 1.6. Seuraavassa Riston raportti matkasta.

• Toukokuun kaksi viimeistä sunnuntaita meni marssiessa Israelin puolesta. Ensin Helsingissä 24.5. osana juutalaisen kulttuurin juhlaa, ja viikkoa myöhemmin New Yorkissa. Molempien marssien teema ja tarkoitus oli sama, mutta mitataava erilainen. Helsingissä paikalle saapui noin tuhat Israelin ystävää, mutta New Yorkiin jopa 50 000 marssijaa eripuolilta maata, ja toinen mokoma seurasi marssiryhmiä Viidennen avenuen reunamilta.

Saavuin New Yorkiin sun-

nuntaiaamuna 31.5. junalla Washingtonista, missä olin ollut kolme päivää tavaten mm. Yhdysvaltojen ulkoministeriön, Israelin suurlähetystön sekä joidenkin Israel-järjestöjen edustajia.

Washingtonin päiviin mahtui myös vierailu Suomen-suurlähetystössä, missä tapasin suurlähettiläs **Leena-Kaisa Mikkolan**, johon sain tutustua hänen ollessaan suurlähettiläänä Tel Avivissa 2011–2016. Yksi erikoisimpia kokemuksia oli visiitti Palestiinan kansan

museoon (Museum of the Palestinian People), joka esitteli kovin vaihtoehtoista narratiivia Israelin ja palestiinalaisten historiasta.

Marssi sekoitti New Yorkin

Jos Helsingin keskustan liikenne pysähtyi vajaan tunnin tuhatkunnan marssijan edetessä eduskuntatalolta Senaatintorille viikkoa aiemmin, Manhattan oli jo aamusta alkaen aivan sekaisin. Lyhyt taksimatkan Penn Stationilta hotellilleni kesti kolme varttia, ja taksikuski selitti hyvin ystävällisesti syynä olevan ison Israel-marssin, mistä johtuen Viides avenue oli suljettu 51:n ja 79:n katujen väliltä, mikä luonnollisesti halvaannutti koko Manhattanin sydämen.

Olin saanut vahvistuksen Jedidut-lehden ja Israel-studion edustajana lehdistöakkreditoinnista marssille etukäteen, mutta liikennemuutosten takia en ehtinyt lehdistökeskukseen ajoissa, vaan jouduin saapumaan paikalle ”tavallisen kansan” joukossa jonojen ja tiukkojen turvatarkastusten kautta.

Lehtitietojen mukaan kyseessä oli New Yorkin poliisilaitoksen historian suurin operaatio, jossa oli mukana myös liittovaltion terrorisminvastaisia yksiköitä. Tämä ei voinut jäädä katsojilta huomaamatta, mutta itse tapahtuma toteutui rau-

hallisesti ilman minkäänlaisia järjestyshäiriöitä.

Itse marssi koostui sadoista ryhmistä, joista useimmat edustivat juutalaisia kouluja ja yhteisöjä eri puolilta Yhdysvaltoja. Mukana oli suuria järjestöjä, kuten Friends of IDF, Juutalainen kansallissrahasto (Keren Kajemet), UJA-Federation of New York ja Anti-Defamation League. Myös Israelin valtiolla ja El Al -lentoyhtiöllä oli omat näyttävät delegaatiot vaunuihin. Paikalla oli myös hieman erikoisempia osallistujia, kuten moottoripyöräkerho, rullaluisteluryhmä ja värikäs, jalokivillä koristelluissa asuissa esiintyvä marssiorkesteri. Olipa joku porukka tuonut paikalle kaksi oikeata kamelia.

Ryhmien joukossa ehkä eniten herätti huomiota Muslims for Israel -järjestö, osin myös sen takia, ettei New Yorkin tuore vasemmistolainen muslimi-

pormestari **Zohran Mamdani** suostunut osallistumaan paraatiin ensimmäisenä pormestarina 60 vuoteen. Marssille osallistui myös joitakin kristillisiä Israel-järjestöjä.

Onnistuinkin saamaan marssireitin varrelta mainion korokepaikan, mistä seurasin marssia helteisessä säässä noin neljän tunnin ajan. Illalla ei tarvinnut ottaa unilääkkeitä.

Marssista konferenssiin

Marssia seuraavana päivänä, maanantaina 1.6. osallistuin Jerusalemin Post -lehden konferenssiin yhdessä noin 300 vieraan kanssa. Kahdeksantuntinen tapahtuma koostui vartitunnin pituisista haastatteluista ja paneeleista, joihin osallistui noin 80 poliitikkoa, diplomaattia ym. vaikuttajaa pääasiassa Yhdysvalloista ja Israelista. Heistä huomattavimmat olivat ▶

► Maailman juutalaiskongressin puheenjohtaja **Ronald S. Lauder**, Yhdysvaltojen ja Israelin YK-suurlähettiläät **Mike Waltz** ja **Danny Danon**, Israelin pääkonsuli New Yorkissa, suurlähettiläs **Ofir Akunis**, edustajainhuoneen jäsen **Randy Fine**.

Puheenvuoroista erityisen vaikutuksen tekivät emiraattitutkija ja poliittinen kommentaattori **Amjad Taha**, libanonilaissyrialainen, nykyisin

Saksassa asuva Jerusalem Center for Public Affairs -organisaation vieraileva tutkija **Rawan Osman** sekä USA:n suurimman kristillisen pro-Israel-järjestön, 10 miljoonan jäsenen Christians United for Israel (CUFI) johtaja **Sandra Hagee-Parker**.

Taha totesi, että antisemitismi on Yhdistyneissä Arabiemiraateissa rikos eikä mielipide, eikä antisemitejä valita pormestariksi vaan laitetaan

linnaan, viitaten New Yorkin Israel-vastaiseen muslimipormestariin Zohran Mamdaniin.

Israel-studion jaksossa 113 on otteita sekä Tahan että Osmanin mainioista puheenvuoroista.

Konferenssin yhteydessä minulla oli mahdollisuus tavata henkilökohtaisesti USA:n YK-suurlähettiläs Mike Waltz, sekä Amjad Tahan ja Sandra Hagee-Parkerin. Rawan Osmanin sain

▼ YK-suurlähettiläs Mike Waltz.

▼ Tutkija Rawan Osman.

▼ Johtaja Sandra Hagee-Parker.

tavata vielä erikseen seuraavana päivä. Hänellä on muuten 99 000 seuraajaa Facebookissa, joten jos haluat saada muslimitaustaisen henkilön näkökulman Lähi-idän kysymyksiin, kannattaa seurata häntä.

Vierailu YK:ssa ja muita tapaamisia

Tiistaina 2.6. sain vierailla YK:n päämajassa ystäväni, Guatemalan edustustossa työskentelevän ministerineuvos **Carlos Meyerin** kutsusta. Carlos palveli maansa Israelin-suurlähetystössä 2018, jolloin sain häneen tutustua heti kun maa oli siirtänyt lähetystönsä Jerusalemiin.

Pohdimme YK:n jäsenmaiden käsittämätöntä Israel-vihaa, joka näkyy lähes kaikissa istunnoissa, komiteoissa ja alajärjestöissä. Guatemalalla oli aikoinaan tärkeä rooli Israelin itsenäistymisprosessissa, mistä alkaen se on seissyt vahvasti

▼ Guatemalan edustustossa työskentelevä ministerineuvos Carlos Meyer.

▲ Lounas tohtori Olli Heinosen kanssa kruunasi matkani.

Israelin rinnalla.

Matkani viimeinen päivä alkoi aamukahvilla Israelin New Yorkin pääkonsulaatin julkisen diplomatian konsulin **Yuval Donio-Gideonin** kanssa ja sain raportin New Yorkin kaupungin ja osavaltion viimeaikaisista hälyttävistä poliittisista tapah-

tumista. Monet ehkä muistavat Yuvalin Helsingin suurlähetystön varasuurlähettiläänä 2008–2013.

Koko reissun kruunasi lounas ystäväni tohtori **Olli Heinosen** kanssa, joka toimi Kansainvälisen atomienergiajärjestön varapääjohtajana ja ydinasevalvonnan johtajana vuoteen 2010 asti. Hän toimii edelleen ydinasevalvontaan liittyvissä tehtävissä ja ennusti jo lounaallamme, että **Trumpin** Iran-diili tulee olemaan eräänlainen JCPOA 2 viitaten presidentti **Barack Obaman** vuonna 2015 Iranin kanssa neuvottelemaan ydinaseita rajoittavaan sopimukseen, jonka osana huomattava määrä jäädytettyjä varoja vapautettiin Iranille.

Ja siltähän tuo uusi sopimus juuri nyt näyttää.

Euroopan unionin
ulkoministerineuvosto
ilmoitti toukokuussa 2026
valmistelevansa sanktioita
israelilaisia järjestöjä
ja yksityishenkilöitä
vastaan väitetyn

”siirtokuntalaisväkivallan”
perusteella. Samassa
yhteydessä EU ilmoitti myös
 Hamas-johdajiin kohdistuvista
pakotteista. Jo pelkkä rinnastus
herättää voimakasta kritiikkiä:
Kuinka demokraattisen
oikeusvaltion piirissä toimivat
tutkimusjärjestöt voidaan
asettaa samaan kategoriaan
terroristijärjestön kanssa?

• Yksi sanktioiden kohteeksi joutuneista järjestöistä on Regavim, israelilainen tutkimus- ja poliittikkainstituutti, joka dokumentoi maankäyttöä ja rakentamista Juudeassa ja Samariassa eli Länsirannalla. Regavim ei ole siirtokuntaliike eikä turvallisuusjärjestö, vaan oikeudellisia ja hallinnollisia prosesseja käyttävä asiantuntijaorganisaatio. Järjestö ei rakenna siirtokuntia eikä osallistu väkivaltaan. Sen toiminta perustuu tutkimukseen, ilmakuvaamiseen, maastodokumentointiin ja oikeusprosesseihin Israelin tuomioistuimissa.

Regavimin kansainvälisen osaston johtaja **Naomi Kahn** pitää EU:n suunnittelemaa sanktioita täysin poliittisina. Hänen mukaansa järjestölle ei ole koskaan esitetty konkreettisia todisteita väkivallasta eikä edes tarkkaa kuvausta syytöksistä. Sen

EU:n sanktiot israelilaisia järjestöjä vastaan perustuvat kyseenalaiseen dataan

sijaan sanktiot perustuvat pitkälti YK:n ja EU:n rahoittamien NGO-järjestöjen tuottamiin raportteihin, joita ei ole riippumattomasti tarkistettu.

YK:n siirtokuntalaisväkivaltatilastojen ongelmat

Regavim on tullut tunnetuksi erityisesti tutkimuksesta, jossa analysoitiin YK:n humanitaaristen asioiden koordinoituintoimiston (UN OCHA) ylläpitämää siirtokuntalaisväkivaltadataa. Järjestön mukaan tilastot sisältävät valtavan määrän tapauksia, joilla ei ole mitään tekemistä israelilaisten siirtokuntalaisten tai väkivallan kanssa.

Regavimin analysoimassa aineistossa oli alun perin yli 8 300 raportoitua tapausta. Näistä yli 2 000 oli järjestön mukaan yksinkertaisesti väärin luokiteltuja: kyse oli arabien hyökkäyksistä israelilaisia vastaan eikä päinvastoin. Jäljelle jäi 6 332 tapausta.

Kun Regavim kävi aineiston yksityiskohtaisesti läpi, kävi ilmi, että vähintään 95% tapauksista ei liittynyt siirtokuntalaisiin lainkaan. Suuri osa koski yhteenottoja arabimellakoitsijoiden ja Israelin turvallisuusjoukkojen välillä.

Mukana oli myös täysin väkivallattomia tapauksia. Esimerkiksi juutalaisten ja ei-muslimien vierailuja Temppelelivuorelle, juutalaisten koululuokkien retkiä historiallisiin kohteisiin, Israelin tie- ja infrastruktuurihankkeita, auto-onnettomuuksia oli kirjattu ”siirtokuntalaisväkivallaksi”. Lisäksi siirtokuntalaisväkivallan uhreiksi oli kirjat-

tu tapauksia, joissa terrori-iskua toteuttanut palestiinalainen hyökkääjä kuoli hyökkäyksen aikana.

Regavimin mukaan juuri nämä YK:n tilastot ovat muodostaneet perustan kansainväliselle narratiiville ”siirtokuntalaisväkivallasta”, jota media, kansalaisjärjestöt ja poliittiset toimijat toistavat ympäri maailmaa. Naomi Kahnin mukaan kyse ei ole neutraalista raportoinnista vaan systemaattisesta narratiivin rakentamisesta.

YK väittää tilastojen perustuvan aina vähintään ”kahden riippumattoman lähteen” raportointiin. Regavimin saamassa aineistossa raporttien lähteet olivat näkyvissä, ja todellisuudessa useimmat lähteistä eivät olleet riippumattomia lainkaan. Useissa tapauksissa sama palestiinalishallinnon virallinen elin esiintyi aineistossa kahdella eri nimellä — englanniksi yhdellä ja arabiaksi toisella — jolloin yksi puolueellinen lähde saatiin näyttämään kahdelta erilliseltä vahvistukselta.

EU rahoittaa narratiivin rakentamista

Euroopan unioni ei ainoastaan käytä kansalaisjärjestöjen raportteja päätöstensä perustana, vaan myös rahoittaa niiden tuottamista miljoonilla euroilla. EU:n tukemat järjestöt keräävät, julkaisevat ja levittävät raportteja väitetystä siirtokuntalaisväkivallasta, minkä jälkeen EU käyttää samoja raportteja poliittisten toimien ja sanktioiden oikeutuksena.

Regavimin mukaan kyseessä on eräänlainen suljettu kaikkukammio, jossa EU rahoittaa narratiivin

tuotannon, vahvistaa sitä omilla instituutioillaan ja käyttää lopulta itse luomaansa aineistoa Israeliin kohdistuvan painostuksen perustana.

Mitä Regavim todella tekee?

Regavimin pääasiallinen toiminta liittyy maankäytön, laittoman rakentamisen ja ympäristövaikutusten dokumentointiin Juudeassa ja Samariassa. Järjestö on erityisesti keskittynyt EU:n rahoittamaan luvattomaan rakentamiseen niin sanotulla C-alueella, joka Oslon sopimusten mukaan kuuluu Israelin hallinnolliseen vastuuseen. Oslon sopimusten mukaisesti rakennusluvut alueelle pitää hakea Israelin viranomaisilta.

Regavimin mukaan EU rahoittaa alueella rakennuksia, teitä ja infrastruktuuria ilman Israelin viranomaisten lupia. Järjestö on vienyt useita tapauksia Israelin oikeusjärjestelmään ja saanut tuomioistuimilta päätöksiä luvattomien rakennusten purkamisesta.

Yksi tunnetuimmista tapauksista koski EU:n rahoittamaa koulurakennusta historiallisesti merkittävällä alueella Herodiumin lähellä. Israelin oikeus katsoi rakennuksen olevan sekä laitton että turvallisuusriski lapsille ja määräsi sen purettavaksi.

Ympäristövaikutukset ja turvallisuusongelmat

Regavim korostaa, että kyse ei ole vain juridisesta kiistasta vaan myös ympäristökysymyksestä. Järjestön mukaan monet EU:n tukemat rakennushankkeet sijoittuvat herkille luonnonsuojelu-

► alueille Juudean autiomaassa ja Kuolleenmeren ympäristössä.

Luvattomiin rakennelmiin ei usein liity kunnollista viemärintä tai jätehuoltoa, mikä aiheuttaa pohjavesien saastumista ja vahingoittaa ainutlaatuisia aavikkoekosysteemejä. Regavimin mukaan eurooppalaiset toimijat eivät sallisi vastaavaa ympäristötuhoa omissa maissaan.

Laiton rakentaminen on myös turvallisuushikka Israelille, koska laittomia rakennelmia ja niiden klustereita sijoitetaan strategisesti tärkeiden teiden varsille, juutalaisasutusten ympärille ja vuoden 1967 aselepolinjalje. Regavimin mukaan EU:n tukeman palestiinalaisten laittoman ja ilman lupia toteutetun rakentamisen todellinen tarkoitus ei ole humanitaarinen apu vaan poliittisten tosiasioiden luominen maastoon. Oslon sopimusten vastaisesti pyritään yksipuolisesti muuttamaan alueen hallinnollista ja demografista tilannetta ja luomaan de facto palestiinalaisvaltio alueelle. Näin EU rikkoo kansainvälistä lakia ja allekirjoittamiinsa kansainvälisiä sopimuksia.

Sanktiot vaikuttavat myös eurooppalaisiin yhteistyökumppaneihin

Regavimin mukaan EU:n suunnittelemien sanktioiden todellinen vaikutus ei rajoitu Israeliin. Sanktiot vaikeuttaisivat merkittävästi eurooppalaisten tahojen yhteistyötä israelilaisten asiantuntijajärjestöjen kanssa.

Kun järjestö tai sen johtajat asetetaan sanktioiden kohteeksi, yhteistyökumppanit voivat joutua taloudellisten, juridisten ja maineeseen liittyvien riskien kohteiksi. Käytännössä sanktiot voivat johtaa siihen, että eurooppalaiset toimijoiden yhteistyö yhteistyö israelilaisten tutkimus- ja kansalaisjärjestöjen kanssa kriminalisoidaan. Tällöin kyse ei ole enää vain Israelin politiikasta vaan laajemmasta kysymyksestä, joka koskee sananvapautta, poliittista painostusta ja kansainvälisten instituutioiden vallankäyttöä Euroopan unionissa.

YAPS:n haastattelu Regavimin kansainvälisen osaston johtajan Naomi Linder Kahnin kanssa on katsottavissa täällä:

www.youtube.com/watch?v=ufoWLCUsXOA

Onnittele, muista, huomioi ystävääsi
Keren Kajemetin ja liiton K.-A. Fagerholm -adressilla!
Tilaa ja lähetä adressi os. www.kkl.fi

K.-A. Fagerholm -lehto Beit Shemesissä, Israelissa, on Suomi-Israel Yhdistysten Liitto ry:n ja Keren Kajemet Finland ry:n yhteistyöprojekti, jonka tavoitteena on istuttaa 400 puuta vuosina 2025-2030.

Kirjallisuuskatsaus

KIRJEENVAIHTOA SODAN KESKELLÄ

Kirjan gazalaisen ja israelilaisen opiskelijan kirjeenvaihdosta ideoi ranskalainen toimittaja **Dimitri Krier**. Hän kertoo kirjan esipuheessa, kuinka hyökkäys aamulla 7.10. 2023 sytytti suurpalon, jossa ei ollut kyse vain yhdestä välikohtauksesta israelilaisten ja palestiinalaisten konfliktissa, vaan historiallisesta käännekohtasta. Ensimmäistä kertaa sitten Israelin perustamisen palestiinalaistelijat hyökkäsivät massiivisesti sen omalla maaperällä.

Päivä aiheutti maailmanlaajuisen shokin, voimistuvan antisemitismin aallon ja monen-

laisia poliittisia seuraamuksia.

– Kuinka kertoa tästä sodasta? Me journalistit olimme nopeasti tilanteessa, jossa Israel eväsi medialta kaiken pääsyn Gazan kaistaleelle, muistelee Krier. – Olen itse 26-vuotias. Ehkä siksi yritin nopeasti saada kuuluviin niiden nuorten äänen, jotka joutuivat keskelle tragediaa. Puolet israelilaisista ja 70 % palestiinalaisista on alle 30-vuotiaita, hän muistuttaa.

Krier löysi kaksi nuorta naista, palestiinalaisen **Tala Albanan**, joka opiskelee oikeustiedettä al-Azrahin yliopistossa ja israelilaisen **Michelle Amzalkan**, joka myös on oikeustieteen opiskelija.

Tala on keskiluokkaisesta perheestä, kuusilapsisen sisarusperven esikoinen, Palestiinan itsehallinnon näkyvän hahmon ja sen päämajan perustamiseen Gazassa ja Länsirannalla vaikuttaneen **Ahmadin** lapsenlapsi ja **Imadin** tytär. Imad oli palestiinalaishallinnon virkamies, joka hyllytettiin virastaan Hamasin valtaantumisen jälkeen.

Jerusalemmissä syntynyt Michelle on niin kutsutun ”rauhan leirin” kasvatti ja käynyt Israelin ainoata koulua, jossa juutalaiset ja palestiinalaiset opiskelevat yhdessä. Michelle on maahansa kiintynyt vasemistolainen, jonka perhe on

asunut Israelissa kymmenen sukupolven ajan. Hän vierastaa **Benjamin Netanjahua** ja tämän liittolaisia oikeistohallituksessa, tuomitsee fanaattiset lausunnot ja osoittaa mieltä sodan loppumisen puolesta.

Vaikka heidät on kasvatettu vihaamaan toisiaan, nämä kaksi nuorta naista aloittivat Krierin ehdotuksesta kirjeenvaihdon, jota kesti maaliskuusta 2024 syksyyn 2025.

Vaikka naiset ovatkin rintaman eri puolilla, heidän välilleen kehittyi nopeasti luottamuksellinen keskusteluyhteys, jossa he kertovat arjestaan, opinnoistaan ja peloistaan, mutta myös tulevaisuuden suunnitelmistaan.

Dimitri Krier toteaaakin, etteivät Michelle ja Tala ole kovinkaan kaukana toisistaan. He toteavat itse, ettei kukaan tällä planeetalla voi oikeasti ymmärtää heidän arkeaan, tuskaansa, sisäisiä ristiriitoja, jotka toistuvat sukupolvesta toiseen.

Naisten kirjeenvaihtoa on mielenkiintoista lukea, siinä ei syytellä puolin eikä toisin, vaan jaetaan yhteistä tuskaa. Tietenkin Michellen vasemistolaisuus leimaa kommentteja israelilaisten joukkojen toimista ja oikeustolaisministerien päätöksistä.

Kimmo Janas

Michelle Amzalak & Tala Albanna
Sydämellisin terveisin
TEOS, 2026

”Luovuus on juutalaisuuden perusta”

Maanantaina, kaksi päivää ennen itsenäisyyspäivää, taiteilija **Yaacov Agam** – kineettisen taiteen edelläkävijä, joka tunnetaan eloista, abstrakteista geometrisista muodoistaan – astui nimeään kantavaan museoon.

Pieni, parrakas ja värikkäässä, graafisessa virkatussa pipossa, joka heijasteli huoneen eloisia taideteoksia, Agam oli saapunut perheensä kanssa vastaanottamaan vuoden 2026 Israelin kuvataidepalkinnon.

Palkinto jaetaan yleensä kansallisessa itsenäisyyspäivän seremoniassa, joka pidetään keskiviikkona. Tunnettu taiteilija täyttää kuitenkin kolmen viikon kuluttua 98 vuotta ja on pyörätuolissa. Koska hän ei pystynyt matkustamaan Jerusalemiin vastaanottamaan palkintoa, henkilökohtainen

seremonia pidettiin Agam-museossa Rishon Lezionissa, jossa opetusministeri **Yoav Kisch** luovutti Agamille palkinnon.

”Herra Yaacov Agam on yksi kansainvälisen ja israelilaisen taidemaailman merkittävimmistä ja vaikutusvaltaisimmista hahmoista. Hänen työnsä heijastaa selvästi israelilaisen luovuuden henkeä, innovaatioita, rajojen murtamista, perinteen ja modernin välistä yhteyttä sekä laajaa universaalia näkemystä”, sanotaan palkintoon kaiverretun hepreankielisen tekstin ensimmäisessä kappaleessa.

Israelin Negev tunnustettu virallisesti kansainväliseksi viinialueeksi

Negev liittyy merkittävien kansainvälisten viinialueiden, kuten Champagnen, Chiantin, Bordeaux’n ja Napa Val-

leyn, joukkoon. Uuden aseman odotetaan vahvistavan Israelin viiniteollisuuden globaalia asemaa.

Lehdistötiedotteen mukaan Israelin Negevin autiomaan tunnustettiin virallisesti kansainväliseksi viinialueeksi 11. toukokuuta valtion ja kansainvälisen yhteisön toimesta. Alueelle myönnettiin suojattu maantieteellinen merkintä ”Negev”.

Tunnustus, joka perustuu alueen viinien ainutlaatuisuutta osoittavaan tutkimukseen, on jatkoa nelivuotiselle aloitteelle, jota johti Merafe Foundation Israel. Merafe Foundation on yksityinen hyväntekeväisyysseura, jonka tavoitteena on vahvistaa Israelin yhteiskuntaa.

Uusi viinialue ulottuu Etelä-Israelin Kiryat Gatin kaupungista maan eteläkärjessä sijaitsevaan Eilatin lomakaupunkiin.

Negev seuraa Juudean kukkuloiden alueen useita vuosia

▲ Nana Estate Winery lähellä Mitzpe Ramonia.

© David Silverman/Getty Images

sitten saamaa tunnustusta (Israelin ensimmäinen) ja liittyy merkittävien kansainvälisten viinialueiden, kuten Champagnen, Chiantin, Bordeaux’n ja Napa Valleyn, joukkoon.

Tällä hetkellä Negev tuottaa yhteensä yli miljoona pulloa viiniä vuodessa yli 60 viinitilan kautta. Alueen uuden aseman odotetaan vauhdittavan viinimatkailua ja vahvistavan Israelin viiniteollisuuden globaalia asemaa.

Negevin viinikerhon johtaja Irene Benjamin sanoi, että alueen uusi asema on merkittävä saavutus Negevin viinitiloille ja Israelin viiniteollisuudelle yleensä.

Autonomista kyytipalvelua

Israelilainen autonomisen ajamisen yritys Autobrains on solminut kumppanuuden Uberin ja NVIDIA:n kanssa käynnistääkseen robottitaksiohjelman Münchenissä, Saksassa. Tämä on merkittävä virstanpylväs Israelin autonomisten ajoneuvojen teknologian innovaatioille ja ensimmäinen laatuaan oleva merkittävä käyttöönotto Euroopassa.

NVIDIA:n GTC Taipei konferenssissa julkistettu yhteistyö yhdistää Autobrainsin omaa Agentic-tekoälyajorajestelmää Uberin globaaliin kyy-

Purjelautailussa menestystä

Israel voitti kultaa ja hopeaa naisten kilpailussa purjelautailun Euroopan mestaruuskilpailuissa Portugalissa. **Tamar Steinberg** vei mestaruuden ja **Shahar Tibi** sijoittui toiseksi.

Israelin **Daniela Peleg** sijoittui neljänneksi espanjalaisen pronssivoittajan **Pilar Lamadridin** jälkeen.

Olympiavoittaja **Tom Reuveny** sijoittui miesten kilpailussa neljänneksi ja **Yoav Omer** viidenneksi.

Reuveny voitti kultaa Pariisin olympialaisissa vuonna 2024.

Lehdistötilaisuudessa kilpailun jälkeen Steinberg sanoi olevansa erittäin onnellinen ja ylpeä voidessaan edustaa Israelia.

Steinberg voitti kultamitalin Hyeresissä, Ranskassa, huhtikuussa järjestetyissä purjelautailun maailmancupissa.

▲ Tamar Steinberg voitti kultaa 25.4.2025 Hyeresissä, Ranskassa.

tipalvelualustaan ja NVIDIA:n DRIVE Hyperion -laskenta-arkkitehtuuriin. Kumppanuus edustaa siirtymistä kohti OEM-riippumattomaa autonomista kyytipalvelua – mikä tarkoittaa, että järjestelmä voi toimia useiden ajoneuvovalmistajien ja kaupunkien välillä sen sijaan, että se rajoittuisi omiin

ajoneuvokalustoihinsa.

– Tämä on hetki, jolloin israelilaisesta teknologiasta tulee perusta globaalille liikkuvuudelle, Autobrainsin toimitusjohtaja **Igal Raichelgauz** sanoi. Autobrainsilla, jolla on yli 300 patenttia, on pääkonttori Tel Avivissa.

**Laserleikkauksesta
särmäykseen, koneistukseen ja
hitsaukseen – osavalmistuksen
ammattilainen**

Tehoa osien valmistukseen

Ateno Oy

Kärriä 5, 62500 Evijärvi

www.ateno.fi